

❖ شرح بیماری

به طور طبیعی همه انسان ها، مقداری مایع مغزی نخاعی در اطراف مغز و نخاع خود دارند، این مایع، به طور مرتب در اطراف مغز و نخاع در حال چرخش است و مواد مغذی را در اختیار سلول های عصبی قرار می دهد و مواد زائد حاصل از سوخت و ساز را دور می کند. اگر گردش این مایع به عللی دچار وقفه شود یا بیشتر از مقدار نیاز تولید شود، تجمع بیش از اندازه آن موجب افزایش فشار درون مغز می شود. در نتیجه استخوان های جمجمه برای سازگاری به اطراف کشیده می شوند و سر از حد طبیعی بزرگ تر می شود. در این شرایط بافت مغزی نیز نازک تر می شود و فشار زیاد، به آن آسیب می رساند. هیدروسفالی از واژه های (هیدر) به معنای آب و (سفالی) به معنای سر تشکیل شده است و به افزایش غیرطبیعی مایع مغزی - نخاعی در بطن های مغز گفته می شود.

❖ علل

به طور کلی هیدروسفالی به دو علت ایجاد می شود:

- ✓ افزایش ترشح مایع مغزی - نخاعی
- ✓ انسدادی در مسیر طبیعی حرکت مایع مغزی - نخاعی یا ایجاد مشکل در محل جذب این مایع

شایع ترین علت هیدروسفالی، علت مادرزادی است که مربوط به قبل از تولد است و در اثر عفونت های داخل رحم و بیماری های ژنتیکی ایجاد می شود. این بیماری ها بر رشد مغز و نخاع اثر می گذارند و سبب اختلال در عملکرد طبیعی آن ها می شوند. علل

دیگری که بعد از تولد کودک منجر به هیدروسفالی می شود عبارتند از:

- ✓ ضربات وارده به سر و صورت و سیستم عصبی
- ✓ خونریزی مغزی
- ✓ تومور و کیست ها در مغز
- ✓ عفونت هایی مانند مننژیت

❖ علائم هیدروسفالی

علائم بستگی به سن شروع و شدت عدم تعادل بین تولید و جذب مایع مغزی نخاعی دارد. اگر کودک هنگام تولد به بیماری مبتلا شده باشد، سر به شکل غیرطبیعی بزرگ است و یا اینکه هنگام تولد اندازه سر نوزاد طبیعی است، اما در ماه های بعد به سرعت رشد می کند. علائمی که در نوزادان دیده می شود عبارتند از:

- ✓ بزرگی جمجمه
- ✓ نازکی استخوان جمجمه و ملاح های بزرگ و برآمده
- ✓ ناتوانی در تکان دادن سر
- ✓ عدم رشد عضلات گردن
- ✓ اختلال دید و لوچی
- ✓ انحراف مردمک ها به طرف پایین و خارج
- ✓ پوست سر شفاف و سیاهرگ های برجسته
- ✓ گرفتگی اندام های تحتانی
- ✓ تحریک پذیری
- ✓ گریه متغیر
- ✓ استفراغ و مک زدن سخت، بی اشتها و لاغری
- ✓ وزن تنه و پاها کمتر از وزن سر
- ✓ تشنج
- ✓ علائمی که در کودکان بزرگ تر و بزرگسالان مشاهده می شود عبارتند از:
- ✓ سردرد
- ✓ تهوع و استفراغ جهشی
- ✓ ورم اعصاب ته چشم و دوبینی یا تاری دید
- ✓ اختلال تعادل و اختلال در راه رفتن
- ✓ بی اختیاری ادرار